

Тест. Тарас Шевченко «Розрита могила»

Модельна навчальна програма

«Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти

(автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.)

Варіант 1

1. Продовжте думку: «Твір «Розрита могила» написано 9 жовтня 1843 року в ...».

- А Березняках
- Б Білозір'ї
- В Березані
- Г Білобerezівці

2. Визначте жанр твору «Розрита могила».

- А Вірш
- Б Ода
- В Послання
- Г Балада

3. Продовжте думку: «Композиційно твір нагадує...».

- А розповідь
- Б роздум
- В монолог
- Г діалог

4. Укажіть композитора, який написав музику до твору «Розрита могила».

- А Євген Козак
- Б Левко Лепкий
- В Микола Лисенко
- Г Георгій Майборода

5. Продовжте думку: «Метафора розритої могили символізує...».

- А дослідження старовини
- Б викорчовування історичної пам'яті та національного самоусвідомлення українського народу
- В появу земляків-перевертнів
- Г наругу над місцем поховання померлих

6. Згадайте, як у творі названо Богдана Хмельницького.

- А Любим сином
- Б Дорогим сином
- В Вражим сином
- Г Нерозумним сином

7. Визначте, що символізує образ могили у творі.

- А Бажання пізнати історію.
- Б Славу предків, їх боротьбу за свободу, яка тепер похована.

В Родову пам'ять як протест проти наруги над могилами.
Г Рідну землю, Батьківщину, рід, а з ними тепло й затишок.

8. Визначте рядки твору, у яких прослідковуються родинні зв'язки.

А Світе тихий, краю милий, моя Україно...
Б За що тебе сплюндровано, за що, мамо, гинеш?
В Чи ти рано до схід сонця Богу не молилась...
Г Чи ти діточок непевних звичаю не вчила?

9. Визначте за цитатою проблему в поезії «Розрита могила»: «Степи мої запродані жидові, німоті...».

А Поділ українських земель
Б Національна трагедія й соціальна несправедливість
В Українці мають пам'ятати своє минуле, своє коріння
Г Відродження українського національного почуття, української державності

10. Визначте основну думку поезії «Розрита могила».

А Зображення передачі німецьким колоністам земель Запорозької Січі після її зруйнування 1775 р. військами Катерини II.
Б Викорчовування історичної пам'яті та національного самоусвідомлення українського народу з усіма трагічними наслідками, серед яких і поява земляків-«перевертнів», які стануть опорою й ударною силою колоніального режиму.
В Утвердження думки про те, що українці назавжди втратили свою державність.
Г У поневоленні України винні самі українці.

Завдання 11–14 на встановлення відповідності

11. Установіть відповідність між цитатами та художніми засобами.

Цитати		Художні засоби	
1	Ой Богдане, Богданочку, Якби була знала...	А	риторичне звертання
2	Панувала і я колись На широкім світі	Б	риторичне запитання
3	Подивись тепер на матір, На свою Вкраїну , Що , колишучи, співала Про свою недолю...	В	епітети
4	Чого вони там шукали?	Г	гіпербола
		Д	персоніфікація

1	2	3	4

12. Установіть відповідність між образами поезії та їх ознаками.

Образ		Ознаки	
1	Богдан	А	непевні
2	світ	Б	милі
3	діточки	В	нерозумний
4	стеги	Г	тихий
		Д	запродані

1	2	3	4

13. Установіть відповідність між рядком та порядком його розташування в поезії.

	Ознака	
1	А	За що тебе сплюндровано, За що, мамо, гинеш?
2	Б	Чи ти діточок непевних Звичаю не вчила?
3	В	Чи ти рано до схід сонця Богу не молилась,
4	Г	Світе тихий, краю милий, Моя Україно...

14. Установіть відповідність між образами поезії та їх символічним значенням.

Образ		Значення	
1	розрита могила	А	ворог
2	перевертні	Б	дім, материнська любов
3	Богдан	В	пограбована, сплюндрована Україна
4	москаль	Г	зрадники
		Д	втрачена воля

1	2	3	4

Завдання 15 – відкрите з короткою відповіддю

15. Визначте поняття: «Художній прийом, в основі якого лежить образне слово чи словосполучення, яке розкриває сутність і особливості одного предмета чи явища на основі подібності з іншими. Саме завдяки йому у творі «Розрита могила» розкривається образ незнищенності українського народу».

Відповідь запишіть словом у називному відмінку з маленької літери (кількість клітинок відповідає кількості літер у слові)

--	--	--	--	--	--	--	--

Завдання 16 з вибором 2 правильних відповідей

16. Прочитайте цитати. Виберіть варіанти, які перегукуються із цитатами з поезії «Розрита могила».

А «Тече вода з-під явора, яром на долину...» (Т. Шевченко)

Б «Чи ти мене, моя мати, в церкву не носила,
Чи ти мені, моя мати, долі не впросила?»
«І в церкву тебе носила, Богу молилася,
Така тобі, моя доню, доля судилася». (Народна пісня)

В Тече вода в синє море,
Та не витікає,
Шука козак свою долю,
А долі немає. (Т. Шевченко)

Г Лягла спочить... А тим часом
Виросла могила... (Т. Шевченко)

Д Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вишнями гудуть... (Т. Шевченко)

Е Зродились ми
Великої години
З пожеж війни,
Із полум'я вогнів. (О. Бабій)

17. Прочитайте слова пісні «Йшла до Бога Україна», авторками якої є учасниці ансамблю «SoloMia», та виконайте завдання.

В материнській вишиванці, де вогонь-руїна,
Йшла до Бога рано-вранці Ненька-Україна.
Вітер коси розплітає, в небі чорна хмара,
Стала й в Господа питає:
– За що така кара?
Синів вбито, в чистім полі могили, як рани,
Знову хочуть моїй волі одягти кайдани.
Бач, калина зажурилась, бо вдовою стала:
– Чи я тобі не молилась? Чи я не благала?
Перед ляхом боронила православну віру,
Святий хрестик не зронила в холоднім Сибіру.
Дощем збито в полі жито, нема кому жати:
– Скільки мені сльози лити і синів ховати?
Ангел Божий мовить з неба:
– Скоро день настане,
Хто меч підняв на тебе, на коліна стане!
Свята правда, воля й доля в твоїм домі буде,
Тільки кату не пробачать ні Бог, ані люди.

17.1. Віднайдіть рядок, у якому є слова, спільні для обох поезій: «Йшла до Бога Україна» та «Розрита могила».

- А Україна, сини, могили, воля.
- Б Дніпро, діти, степи, жиди.
- В Хмара, кайдани, правда, доля.
- Г Богдан, перевертні, Сибір, Господь.

17.2. Визначте 2 символічні значення образу могили у творі «Розрита могила» і в пісні «Йшла до Бога Україна».

- А Пам'ятка волелюбної козацької минувшини
- Б Деталь пейзажу
- В Символ звитяг і поразок, уособлення духовної сили українського народу
- Г Символ поневоленої, але незнищеної України

17.3. Віднайдіть прислів'я / приказку, що найповніше розкриває тему обох творів – «Розрита могила» та «Йшла до Бога Україна».

- А Нове у нас тепер життя – старому не буде вороття.
- Б Наша слава – Українська держава.
- В За морем тепліше, та вдома миліше.
- Г Додому і кінь жвавіше біжить.

Тест. Тарас Шевченко. «Розрита могила»

Модельна навчальна програма

«Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
(автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.)

Варіант II

1. Укажіть цикл віршів, до якого входить поезія «Розрита могила».

- А «У казематі»
- Б «Три літа»
- В «Захальна книжечка»
- Г «Більша книжка»

2. Продовжте твердження: «Розриту могилу» написано під враженням археологічних розкопок кургану...».

- А Товста Могила на Дніпропетровщині
- Б Огуз на Херсонщині
- В Гульбище на Чернігівщині
- Г Котелевщина на Полтавщині

3. Продовжте твердження: «Твір побудовано у формі діалогу...».

- А ліричного героя з Україною.
- Б Богдана Хмельницького з Україною.

- В Івана Мазепи з Україною.
Г Петра Сагайдачного з Україною.

4. Згадайте, з ким у творі ототожнюється Україна.

- А З донькою
Б З подругою
В З сестрою
Г З мамою

5. Назвіть річку, яка згадується у творі.

- А Десна
Б Дунай
В Дніпро
Г Дністер

6. Згадайте гурт сучасних музикантів, до репертуару якого входить пісня «Світе ясний, цвіте тихий...» за віршем «Розрита могила».

- А гурт «Друга ріка»
Б гурт «Піккардійська терція»
В гурт «Кому Вниз»
Г гурт «Скай»

7. Проаналізуйте рядки «*Стени мої запродані Жидові, німоті...*» і поясніть, про що йде мова.

- А Про козаків, які після зруйнування Запорозької Січі змушені були працювати на півночі.
Б Про передачу колоністам земель Запорозької Січі після її зруйнування 1775 р. військами Катерини II.
В Про наругу над національними святощами.
Г Про акт приєднання України до московської держави, який було підписано у 1654 році Богданом Хмельницьким.

8. Прочитайте уривок із твору й продовжте думку:

*А тим часом перевертні нехай підростають
Та допоможуть москалеві господарювати*

Перевертнями у творі названо...

- А українців, що зрадили свої переконання.
Б московитів, які розривають могили і шукають скарби.
В німців і євреїв, які скуповували українські землі.
Г українців, які виїхали за кордон на «чужу» роботу.

9. Укажіть рядки, у яких звучить віра у світлу долю України.

- А Молилася, турбувалась, день і ніч не спала...
Б ...Якби-то найшли те, що там схоронили, не плакали б діти, мати не журилась.
В Виростали мої квіти, мої добрі діти...
Г Чого вони там шукали? Що там схоронили старі батьки?

10. Визначте, проти чого протестує Т. Г. Шевченко в поезії «Розрита могила».

А Проти соціального й національного гноблення українського народу царизмом.

Б Проти судових органів влади.

В Проти соціальної нерівності.

Г Проти царя.

Завдання 11–14 на встановлення відповідності

11. Установіть відповідність між цитатами та художніми засобами.

Цитати		Художні засоби	
1	Що там схоронили Старі батьки?	А	рефрен
2	Панувала і я (Україна) колись На широкому світі, Панувала...	Б	риторичне звертання
3	Ой Богдане! Нерозумний сину!	В	епітети
4	Світе тихий, краю милий...	Г	риторичне запитання
		Д	персоніфікація

1	2	3	4

12. Установіть відповідність між образами поезії та їх ознаками.

Образ		Ознаки	
1	край	А	розкопана
2	могила	Б	тихий
3	сорочка	В	чужа
4	робота	Г	милий
		Д	полатана

1	2	3	4

13. Установіть відповідність між рядком та порядком його розташування в поезії.

	Ознака	
1	А	Сини мої на чужині, На чужій роботі.
2	Б	Нехай риє, розкопує, Не своє шукає...
3	В	Дніпро, брат мій, висихає, Мене покидає,

4	Г	І могили мої милі Москаль розриває...
---	---	--

14. Установіть відповідність між образами поезії та їх символічним значенням.

Образ		Значення	
1	могила	А	предківська слава, історична пам'ять
2	те, що схоронили	Б	воля
3	мати	В	чистота, добробут, гостинність
4	діти-квіти	Г	український народ
		Д	Україна

1	2	3	4

Завдання 15 – відкрите з короткою відповіддю

15. Визначте поняття: «Художній прийом, в основі якого лежить поетичне олюднення зображеного в художньому творі світу рослин, тварин, явищ природи. Саме завдяки цьому прийому у творі зображено образ України».

Відповідь запишіть словом у називному відмінку з маленької літери (кількість клітинок відповідає кількості літер у слові)

[illegible]

Завдання 16 із вибором 2 правильних відповідей

16. Прочитайте цитати. Виберіть варіанти, які перегукуються із цитатами з поезії «Розрита могила».

А «Минулося – остались
Могили на полі» (Т. Шевченко)

Б «А журавлі летять собі
Додому ключами.
Плаче козак – шляхи биті
Заросли тернами» (Т. Шевченко)

**В «Де поділось козачество,
Червоні жупани?
Де поділась доля-воля,
Бунчуки, гетьмани?» (Т. Шевченко)**

Г «Ой у лузі червона калина похилилася,
Чогось наша славна Україна зажурилася...» (С. Чарнецький)

Д «Ой на горі та женці жнуть,

А попід горою, ярмом-долиною козаки йдуть» (Народна пісня)

Е «Ой матінко-вишня, чи я у вас лишня?

Шо ви мене туди дали, де я й непривишня» (Народна пісня)

17. Прочитайте поезію сучасного поета Олександра Мачули «Козацькі могили» та виконайте завдання до неї.

Розкидані степами України уздовж Славути протягом віків,
Простують у майбутнє неупинно могили запорозьких козаків.
Дрімає у курганах тих звитяга і потяг до свободи віковий...
Але куди бреде народ-нетяга у мареві розхристаних завій?
Кургани, козацькі могили, обабіч стежин і доріг –
Місця незборимої сили, русинів святий оберіг.
Заговорили волю нашу, славу підступні споконвічні вороги.
Продати землю – втратити державу!
Невже це нам, блаженним, до снаги?!
Спираймося, брати, на власні сили, єднаймося в оріанський круг!
Воскресне воля там, де є могили, нетлінний, родовий козацький дух!
Здолаємо спільно руїну, гуртуймо Сварогову рать,
Відродимо нашу країну – і буде народ панувать!

17.1. Віднайдіть рядок, у якому є слова, спільні для обох поезій: «Козацькі могили» та «Розрита могила».

- А Славута, козаки, кургани, брати.
- Б Дніпро, Бог, діти, Богдан.
- В Козаки, кургани, москаль, перевертні.
- Г Україна, могили, степи, воля.

17.2. Визначте 2 символічні значення образу могили у творі «Розрита могила» і в пісні «Козацькі могили».

- А Звитяги й поразки, уособлення духовної сили українського народу
- Б Деталь пейзажу
- В Пам'ятка епохи козаччини
- Г Символ України

17.3. Віднайдіть прислів'я / приказку, що найповніше розкриває тему обох творів – «Розрита могила» та «Козацькі могили».

- А Нове у нас тепер життя – старому не буде вороття.
- Б За морем тепліше, та вдома миліше.
- В Наша слава – Українська держава.
- Г Додому і кінь жвавіше біжить.

Тарас Шевченко. «Розрита могила»

Відповіді до тесту.

	Із вибором однієї правильної відповіді	На встановлення відповідності	Відкрите ТЗ з	Із вибором двох	Завдання до тексту
--	--	-------------------------------	---------------	-----------------	--------------------

															короткою відповіддю	правильних відповідей	Творче завдання
№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Варіант 1	В	А	Г	В	Б	Г	Б	Г	А	Б	1А 2В 3Д 4Б	1В 2Г 3Б 4Д	1Г 2А 3Б 4В	1В 2Г 3Д 4А	метафора	Б,Г	17.1 А 17.2. В, Г 17.3 Б
Варіант 2	Б	Г	А	Г	В	В	Б	А	Б	А	1Г 2Д 3Б 4В	1Г 2А 3Д 4В	1А 2В 3Г 4Б	1А 2Б 3Д 4Г	персоніфікація	А,В	17.1 Г 17.2. А, Г 17.3 В

Використані джерела

1. SoloMia Ensemble. «Йшла до Бога Україна». URL:<https://pisni.ua/solomia-ensemble-ishla-do-boha-ukraina>
2. Бабій Олесь. «Зродились ми великої години». URL:<https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=26430>
3. Вікіпедія. «Розрита могила». URL:https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B0_%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%BB%D0%B0
4. Газета «Ринок Бориспіль». «Розрита могила». URL:<https://borinfo.com.ua/boryspil-products-news-2013-10-397-4/>
5. Ізборник. Тарас Шевченко. «Розрита могила». URL:<http://litopys.org.ua/shevchenko/shev124.htm>
6. Коваленко Ю.С. «Образ українця у творчості Тараса Шевченка періоду «Трьох літ». URL:<https://www.calameo.com/read/002234145affc1f47f94b>
7. Література. «Розрита могила». URL:<http://prosvit.in.ua/literature/verses/shevchenko/rozryta-mogyla.html>
8. Мачула Олександр. «Козацькі могили». Клуб поезії. URL:<https://www.poetryclub.com.ua/getpoem.php?id=921353>
9. Про світ. Література. Шевченко Тарас. «Розрита могила». URL:<http://prosvit.in.ua/literature/verses/shevchenko/rozryta-mogyla.html>
10. Радіо MAXIMUM. Наша слава – Українська держава: прислів'я та приказки про рідний край. URL:https://maximum.fm/novini_t2
11. Т.Г.Шевченко «Розрита могила». URL: <https://knigogo.com.ua/knigi/rozryta-mogyla/>
12. Українська література – Перші кроки до ЗНО – Л.М.Ільченко.2010 – Метафора – 5 клас. URL: <https://ukrlit.net/zno/2020/26.html>
13. Українська література – Перші кроки до ЗНО – Л.М.Ільченко.2010 – Персоніфікація – 5 клас. <https://ukrlit.net/zno/2020/3.html>
14. Шевченко «Розкопана могила» – короткий зміст, аналіз. URL: <https://moyaosvita.com.ua/ukrainska-literatura/%E2%9C%85shevchenko-rozkopana-mogila-korotkij-zmist-analiz/>
15. Шевченко Тарас. «Іван Підкова». URL:<https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=797>
16. Шевченко Тарас. «Розрита могила». <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=23446>

17. Шевченко Тарас. «Тарасова ніч». URL: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=782>